

Дафни го МОРИ

ПАТИЦИТЕ

Дафни дю Морие

Птиците

На трети декември вятърът се обърна и за една нощ зимата дойде. Дотогава есента бе топла и мека. По дърветата все още имаше златисто червени листа, а живите плетове зеленееха. Земята лъщеше сочна там, където плугът я бе обърнал.

Нат Хокън беше инвалид от войната, получаваше пенсия и затова не работеше всеки ден. Зает бе във фермата три пъти седмично и не го товареха кой знае колко: подкастриаше плетовете, кърпеше сламените покриви, оправяше едно-друго по постройките. – Макар и женен, с деца, той не бе общителен човек; най-много обичаше да си работи сам. С удоволствие се захващаше да издигне насип или да поправи някоя порта в далечния край на полуострова, където морето обграждаше от две страни земите на фермата. По пладне спираше да почине и да изяде баничките с месо, които жена му бе приготвила, и седнал на ръба на някоя скала, наблюдаваше птиците. Най-доброто време за това бе есента, по-добро дори от пролетта. Напролет птиците летяха към сушата устремени, напрегнати; те знаеха накъде са тръгнали, ритъмът на техния живот не допускаше забавяне. През есента същият властен порив обхващаше тези, които не се преселваха на юг, а оставаха да прекарат зимата тук и лишени от правото да отлетят, живееха по свой собствен закон. Прииждаха на полуострова на големи ята и тревожни се хвърляха в изтощителен полет; ту се виеха и кръжаха из небето, ту накацваха да търсят храна по разорания чернозем, но и това правеха някак унило като че ли не са гладни. Възбудата ги теглеше отново към небесата.

Черни и бели, гарги и чайки, те се смесваха в чудноват съюз и диреха някакво освобождение, все недоволни, все неспокойни. Обхванати от същия порив, ята скорци прошумоляваха във въздуха като коприна, търсеха ново пасбище, а по-малките птички, сипки и чучулиги, току прехвъркваха от дърветата на плетовете, сякаш нещо ги тласкаше към полет.

Нат ги наблюдаваше, наблюдаваше също и морските птици. Долу в заливчето те чакаха отлива. Бяха по-търпеливи. Стридояди, големи свирци, малки водобегачи стояха на пост край водната ивица; когато ленивото море дълбаеше брега и после се отдръпваше, като оставяше след себе си водорасли и разпилени камъчета, морските птици се устремяваха и накацваха на пясъка. Тогава ги обхващаше пак този порив да полетят. Разпищяваха се, свиркаха, зовяха, размахали крила досами морската повърхност, и напускаха брега. Хайде, бързайте, по-скоро, не спирайте, отлетете; но накъде и защо? Събираха се на ята, кръжаха и огласяха небесата с писъците си, омагьосани от неспокойния напор на есента, който

ги изпълваше с неудовлетворение и тъга; та нали трябваше да летят до изнемога, преди да дойде зимата?

Може би, мислеше си Нат, който дъвчеше обяда си на ръба на скалата, птиците получават някакво послание през есента, някакво предупреждение. „Зимата иде.“ Много от тях ще загинат. Дали и те не са като онези хора, които отрано започват да се боят от смъртта и затова се впускат в изтощителна работа, просто полудяват?

Тази есен птиците бяха по-неспокойни от всякога, а вълнението им бе по-забележимо, защото дните бяха тихи. Ето там на запад тракторът следваше своя път нагоре-надолу по хълмовете, фигурата на тракториста се открояваше на седалката и от време на време голям облак от виещи се и пискащи птици закриваше за миг човека. Бяха много повече от всеки друг път, Нат бе сигурен в това. Винаги през есента те следваха плуга, но не и на такива големи ята, нито пък с такава глъчка.

Същия ден, след като подкастри плета, Нат заговори за птиците с тракториста.

– Да – каза трактористът, – птиците са повече от обикновено. И аз забелязах. Пък и нямат страх, даже от трактора не се плашат. Днес следобед една-две чайки прелетяха толкова ниско над главата ми, че за малко не ми отнесоха шапката! Пречкат ми се, пък и слънцето ми блести в очите, не мога да виждам. Изглежда, става нещо с времето. Май зимата ще е тежка, затуй птиците са неспокойни.

Докато крачеше бавно през полето и после надолу по пътеката към къщи, Нат отново видя над хълмовете на запад птиците, които все още летяха на ята под отблясъците на залязващото слънце. Нямаше вятър, сивото море бе спокойно и гладко. Плюскавичето цъфтеше още по плевите, въздухът бе топъл. Все пак трактористът излезе прав и точно тази нощ времето се обърна. Спалнята на Нат гледаше на изток. Той се събуди малко след два часа и чу вятъра в комина. Това не беше ревят на югозападния буреносен вятър, който носи дъжд, а източен вятър, студен и сух. Свирише глухо в комина и една незакрепена плоча на покрива взе да трополи. Нат се послуша и чу тътена на морето в залива. Дори въздухът в малката спалня бе изстиннал: от пролуката под вратата ставаше течение и духаше точно срещу леглото. Нат се зави по-добре с одеялото, намести се по-близо до гърба на жена си, която спеше, и остана буден, нащрек, обхванат, кой знае защо, от лошо предчувствие.

Тогава чу тропането. По стените на къщата нямаше пълзящи растения, та да речеш, че някое клонче драска по стъклото. Наостри слух, тропането продължи, докато най-сетне, раздразнен от шума, той стана и

отиде до прозореца. Щом го отвори, нещо го перна по ръката, бодна го няколко пъти по кокалчетата на пръстите, одраска кожата му. Тогава видя пърхащите крила, които в миг изчезнаха над покрива, зад къщата.

Беше птица, но каква, той не можеше да каже. Навярно вятърът я бе принудил да потърси подслон под стряхата.

Нат затвори прозореца и си легна, ала усети влагата по ръката си и облиза драскотината. Имаше кръв. Уплашена и объркана, птицата вероятно търсеше подслон и ненадейно бе налетяла на него в мрака. Нат отново се приготви да спи.

Скоро чукането започна пак, този път по-силно, по-настойчиво. Сега и жена му се събуди от шума, обърна се в леглото и каза:

– Затвори по-добре прозореца, че хлопа.

– Затворих го вече – отговори той, – има някаква птица, която се опитва да влезе вътре. Не чуваш ли вятъра? Духа от изток и птиците търсят да се скрият на завет.

– Разгони ги – рече тя, – не мога да спя от този шум.

Нат отиде за втори път до прозореца и когато го отвори, на перваза вече имаше не една птица, а няколко; те се спуснаха към него и връхлетяха право в лицето му.

Той се развика, взе да ги удря с ръце, за да ги разпъди; както първата, така и тези литнаха над покрива и изчезнаха. Нат затвори бързо прозореца и го залости.

– Разбра ли какво стана? Нападнаха ме. Щяха да ми изкълват очите. – Нат остана до прозореца, взря се в мрака, ала не можеше да види нищо. В просъница жена му измърмори от леглото. – Не си измислям – ядоса се той. – Птиците бяха на перваза, наистина се опитваха да влязат.

Изведнъж от стаята на децата долетя уплашен вик.

– Това е Джил – рече жена му, разбудена от вика, и седна в леглото. – Иди да видиш какво става.

Нат запали свещта, но когато отвори вратата на спалнята, за да прекоси коридора, течението угаси пламъка.

Отново се занесе ужасен писък, този път викаха и двете деца. Препъвайки се, той нахълта в стаята им. Край него в мрака пляскаха крила. Прозорецът бе широко отворен. Птиците нахлуваха вътре, удряха се най-напред в тавана и в стените, а сетне се завъртаха ниско в кръг и се насочваха към леглата на децата.

– Спокойно, тук съм! – изкрещя Нат и децата се хвърлиха с писъци към него, а в тъмнината птиците литнаха към тавана и пак се спуснаха да го нападат.

– Какво има, Нат, какво става там? – провикна се жена му от спалнята, а той бързо избута децата в коридора, затвори след тях вратата и остана сам в стаята с птиците.

Грабна едно одеяло от най-близкото легло и взе ожесточено да го размахва наляво-надясно из въздуха. Чувствуваше как тупват тела, чуваше пърхането на крила, но птиците все още не бяха победени, защото отново и отново се хвърляха в нападение, кълвяха ръцете му, главата, забиваха в него малките си човки, остри като вилица. Одеялото можеше да му служи само за отбрана; уви го около главата си и после, вече обгърнат в пълен мрак, взе да размахва голи ръце срещу птиците. Не смееше да си проправи път до вратата и да я отвори, да не би те да го последват.

Не можеше да каже колко е продължила битката в мрака, но най-сетне плясъкът на крила позагълхна, накрая утихна и през одеялото се процеди светлина. Ослуша се, почака; не се чуваше нищо освен нервния плач на едно от децата в спалнята. Пърхането и плясъкът на крилата бяха спрели.

Нат свали одеялото от главата си и се огледа. Студената сива утринна светлина бе проникнала в стаята. Зората и отвореният прозорец бяха призовали живите птици; мъртвите лежах на пода. Той се втренчи в малките трупове ужасен, потресен. Бяха все дребни птички, нямаше ни една по-голяма; по пода лежах може би петдесетина. Червеношийки, сипки, врабчета, синигери, чучулиги и званки – птички, които по закона на природата летяха на отделни ята и си имаха отделна територия, а сега, съюзени в настървената битка, сами се бяха погубили, удряйки се в стените на спалнята. Той също бе успял да повали немалко. Едни лежах с проскубани пера, други имаха кръв по човките си – неговата кръв.

Отвратен, Нат отиде до прозореца и се взря в широкото поле отвъд малката градинка.

Беше свил лют студ и измръзналата земя бе скована и черна. Не се виждаше скреж, онзи скреж, който блести бял на утринното слънце, а черна мразилка, донесена от източния вятър. Кипнало в пяна, настървено, още по-разбунено от настъпващия прилив, морето разбиваше ожесточено вълни в залива. От птиците нямаше и следа. Ни един врабец не чирикаше на плета отвъд градинската порта, нито пък се виждаше някой подранил дрозд или кос, който да кълве за червеи из тревата. Не се чуваше нищо друго освен вятъра и морето.

Нат затвори прозореца и вратата на малката стая и прекоси обратно

коридора към спалнята. Жена му седеше в леглото, едното дете спеше до нея, а по-малкото, с превръзка на лицето, се бе отпуснало в ръцете и. Завесите закриваха плътно прозореца, свещите горяха. На жълтата светлина лицето и изглеждаше, червено. Тя му направи знак с глава да мълчи.

– Най-сетне заспа – прошепна жена му, – току-що. Трябва да се е порязал на нещо, в единия край на околото му имаше кръв. Джил каза, че е от птиците. Каза, че като се събудила, видяла птиците в стаята.

Погледът на жена му търсеше у него някакво потвърждение. Тя изглеждаше ужасена, объркана и Нат не искаше да се издаде, че също е смаян, почти зашеметен от случилото се през последните няколко часа.

– Там наистина има птици – заяви той, – петдесетина мъртви птици. Червеношийки, мушитрънчета, всякакви от тукашните птички. Като че ли са пошурели от източния вятър, обхванала ги е сякаш някаква лудост. – После седна на леглото до жена си и взе ръката и. – От времето е – рече и, – от това трябва да е, времето е лошо. Може пък и да не са тядвашни тия птички. Може и да са прогонени насам от по-високите места.

– Добре де, Нат – прошепна жена му, – че то времето се развали едва тая нощ. Не е валял сняг, та да ги прогони. Пък и е рано още да са изгладнели. Из нивите има толкоз храна за тях.

– От времето е – повтори Нат. – Казвам ти, само е от времето.

И неговото лице бе изопнато и уморено като нейното. Известно време те се гледаха, без да продумат.

– Ще слеза долу да направя чай – рече той. Видът на кухнята му вдъхна увереност: чашите и чиниите, подредени върху бюфета, масата и столовете, плетката на жена му, сгъната на нейния стол, играчките на децата в ъгловия шкаф.

Той клекна, изгреба пепелта и запали отново огъня. Пламтящите дърва възвърнаха обичайното му състояние, кипящият чайник и кафявата каничка за запарка създаваха чувството за уют и сигурност. Нат изпи чая си и качи една чаша на жена си. После се изми на мивката в нишата, обу ботушите си и отвори задната врата.

Небето бе надвиснало, оловносиво, а кафявите хълмове, които довчера блестяха облени от слънце, сега изглеждаха мрачни и голи. Източният вятър минаваше като бръснач и оголваше дърветата, а изсъхналите листа трепереха, и се разпиляваха с вихъра. Нат тропна с ботуш по земята. Беше твърда, замръзнала. За пръв път му се случваше, времето тъй бързо и неочаквано да се промени. Само за една нощ бе настъпила

мрачна, безснежна зима.

Децата вече бяха будни. Джил бърбеше горе, а малкият Джони пак плачеше. Нат чу гласа на жена си, ласкав, утешителен. Ето че слязоха долу. Той бе приготвил закуската и денят започна както обикновено.

– Изпъди ли птиците? – попита дъщеря му, успокоена от огъня в кухнята, от деня, от закуската.

– Да, няма ги вече – отвърна Нат. – Източният вятър ги е довел. Бяха уплашени и объркани, търсеха подслон.

– Те искаха да ни кълват – каза Джил. – Нахвърлиха се право срещу очите на Джони.

– Изплашени са били, затуй – обясни Нат. – Попадали са в тъмната стая, не са знаели къде се намират.

– „Дано да не дойдат пак – рече Джил. – Може би ако им сложим хляб отвън на прозореца, те ще го изядат и ще отлетят.

Щом закуси, тя отиде да си вземе палтото и качулката, после си подреди чантата. Нат не каза нищо, но жена му го погледна през масата. Разбраха се безмълвно.

– Ще я заведа до автобуса – заяви той. – Днес нямам работа във фермата.

А докато детето се миеше, Нат поръча на жена си:

– Дръж прозорците затворени, вратите също. За всеки случай. Аз ще отида във фермата. Ще разбера дали са чули нещо нощес. – После тръгна с дъщеричката си нагоре по пътеката. Тя, изглежда, бе забравила нощната случка. Подскачаше пред него, гонеше листата, а леденият, вятър шибаше лицето и, поруменяло от студа.

– Ще вали ли сняг, тате? – попита детето. – Студено е.

Нат погледна към мрачното небе, усети как вятърът пронизва гърба му.

– Не – отговори и, – няма да вали. Тая зима ще е черна, без сняг.

През цялото време той търсеше с очи птиците: оглеждаше плетове-те, вираше се над тях към ширналите се нататък поля, обърна поглед и към горичката от другата страна на фермата, където обикновено се събираха гарги и врани. Не видя нито една птица.

Другите деца чакаха на автобусната спирка, увити, с качулки на главите като Джил, с побелели, свити от студа личици.

Джил махна с ръка и изтича при тях.

– Баща ми казва, че няма да вали сняг. Зимата ще бъде черна.

Тя не съобщи нищо за птиците. Започна да се бута и да се боричка с едно момиченце. Автобусът се зададе и бавно се заизкачва по хълма.

Нат качи детето, после се обърна и се запъти към фермата. Днес нямаше да работи, но искаше да се увери, че всичко е наред. Джим, краварят, тракаше със съдовете из двора.

– Шефът тука ли е? – попита Нат.

– Отиде на пазара – отвърна Джим. – Нали е вторник?

Той изтрополи с тежките си обувки и сви зад един навес. Сега нямаше време за Нат. Говореше се, че Нат бил нещо повече от другите. Книги четял и тям подобни. Нат бе забравил, че е вторник. Ето как бяха разбъркали главата му събитията от предната нощ. Той отиде до задната врата на къщата и чу гласа на мисис Триг, която пееше в кухнята на фона на някаква музика от радиото.

– Тука ли сте, госпожо? – извика Нат.

Тя приближи до вратата – усмихната, лъчезарна. Мисис Триг бе много блага жена.

– Здравейте, мистър Хокън. Можете ли да ми кажете отде се взе тоя студ? Такова време не знам, откакто се помня. И щяло да продължи, така казаха по радиото. Било свързано нещо с Полярния кръг.

– Днес не сме пускали радиото – рече Нат. – Тъй да се каже, имахме неприятности тая нощ.

– Да не би дечицата да са нещо болни?

– Не... – Просто не знаеше как да обясни. Сега, през деня, битката с птиците би прозвучала неправдоподобно.

Нат се опита да разкаже на мисис Триг какво се бе случило, ала от погледа и личеше, че взима разказа му за кошмарен сън.

– Сигурен ли сте, че бяха истински птици? – попита с усмивка тя. – С пера и всичко останало? Да не са били от ония пиленца, дето се привиждат на мъжете, след като затворят кръчмата в събота вечер?

– Мисис Триг – каза Нат, – по пода на детската стая са пръснати телата на петдесетина червеношийки, мушитрънчета и други подобни. Те се нахвърлиха върху мен. Опитаха се да изкълват очите на малкия Джони.

Мисис Триг го гледаше с недоверие.

– Тъй, тъй, успокойте се – рече тя, – навярно времето ги е довело. Влезли са в спалнята, не са знаели как да се измъкнат. Може да не са били тукашни, а някакви птички там от Полярния кръг.

– Не – рече Нат, – това бяха птичките, които виждаме тук всеки ден.

– Чудна работа – възкликна мисис Триг, – наистина няма как да се обясни. Напишете писмо до «Гардиан» и питайте. Все нещичко трябва

да знаят. Е, аз да побързам, че работа ме чака.

Тя кимна с усмивка и се върна в кухнята.

Недоволен, Нат тръгна да си върви. Ако не бяха тези трупове по пода на спалнята, които сега трябваше да събере и да погребне някъде, той също би сметнал историята за преувеличена.

Джим стоеше до портата.

– Имаше ли си някакви главоболия с птиците? – попита Нат.

– С птиците ли? Какви птици?

– Снощи нахълтаха при нас. Десетки птици в стаята на децата. Пък и едни настървени!

– Оо! – За да проумее, за какво става дума, на Джим винаги му трябваше време. – Не съм чувал птиците да са чак толкоз настървени – каза най-сетне той. – Ами че те понякога дори се опитомяват. Виждал съм ги как сами си идват на прозореца за трохи.

– Снощните птици съвсем не бяха такива.

– Тъй ли? Студено им е било или пък са били гладни. Ти им сложи навънка трохи.

И Джим, подобно на мисис Триг, не прояви особен интерес. Получава се, помисли си Нат, както при бомбардировките през войната. И тогава никой в този край не знаеше колко нещо са видели и изстрадали хората в Плимут. За да вземе нещо присърце, човек трябва да го изпита на гърба си. Нат пое обратно по пътеката, мина по стъпалата на прелеза и се отправи към дома. Жена му бе в кухнята с малкия Джони.

– Говори ли с някого? – попита тя.

– С мисис Триг и с Джим. Като че ли не ми повярваха. Във всеки случай при тях не е имало нищо.

– Защо не махнеш оттук тия птици – рече жена му. – Не смея да вляза в стаята да оправя леглата. Страх ме е.

– Няма от какво да те е страх – каза Нат. – Нали са мъртви.

Отиде в стаята. Носеше чувал и взе да пуска едно по едно втвърдените телца в него. Този път ги преброи – наистина бяха петдесет. Все най-обикновени птички, от тези, които обитаваха живите плетове наоколо. До една бяха дребни, сред тях нямаше дори и дроздове. Уплахата трябва да ти е накарала да се държат така. Синигери, мушитрънчета – да не повярва човек как са могли да сберат толкоз сила в малките си човки, че тъй бодяха лицето и ръцете му през нощта. Той изнесе чувала в градината, ала сега изникна нова трудност. Земята се оказа много твърда и не можеше да се копае. Бе се вкочанила, макар че нямаше сняг – всъщност нищо не се беше случило през последните часове, освен дето се

появи източният вятър. Невероятно. Направо да се чудиш. Познавачите на времето навярно бяха прави. Тази промяна сигурно имаше нещо общо с Полярния кръг.

Вятърът го пронизваше до костите, докато стоеше изправен, обхванат от колебание, с чувала в ръка. От мястото си виждаше как разпененото море разбива вълните си долу в залива. Реши да занесе птиците на брега и да ги зарови.

Когато стигна носа и слезе долу на плажа, вятърът бе толкова силен, че той едва се задържа на крака. Поемеше ли дъх, изпитваше болка, а голите му ръце бяха посинели. Не помнеше такъв студ дори и през най-тежките зими. Имаше отлив. Нат тръгна по морските камъчета, които хрущяха под краката му и когато стигна до по-мекия пясък, застана с гръб към вятъра и с тока на ботуша си изкопа дупка. Искаше да пусне в нея птиците, ала щом отвори чувала, мощният вятър ги понесе, издигна ги като че ли отново в полет и ги запрата надалеч: петдесет вкочанени птичи телца, подмятани като пера, разпръснати и разпилени по брега. Имаше нещо отвратително в това. Противно му беше да гледа как вятърът отнася мъртвите птици.

– Морето ще ги прибере с прилива – каза си той.

Загледа се в огромните вълни с обагрени в зелено гребени. Те се надигаха, подгъваха се и се разбиваха. Тъй като имаше отлив, тътенът бе по-далечен, по-слаб, лишен от бученето и грохота на прилива.

Тогава ги видя. Чакайте. Далеч в морето, накацали по вълните.

Това, което първоначално бе сметнал за морска пяна, бяха чайки. Стотици, хиляди, десетки хиляди... Те се издигаха и снижаваха с ритма на вълните, извърнали глави към вятъра, като могъща флота, която очаква на котва идването на прилива. На изток и на запад, все чайки. Белееха се, додето стигаше погледът му, наредени една до друга в плътни редици. Ако морето бе спокойно, те биха покрили залива като бял облак, глава до глава, тяло до тяло. Ала сега източният вятър, който шибаше морето и надигаше огромните вълни, ги скриваше от брега.

Нат се обърна и тръгна нагоре по стръмната пътека към дома си. Все някой трябваше да знае за това. Редно беше да уведоми някого. Вероятно от източния вятър и от промяната във времето ставаше нещо, което той не можеше да си обясни. Дали да не отиде до телефона при автобусната спирка и да се обади в полицията? Но какво щяха да направят те? Нима някой можеше да направи нещо? Стотици, хиляди чайки се носеха по морската повърхност в залива, защото имаше буря, защото бяха гладни. В полицията ще го помислят за луд или за пиян или пък ще

приемат съобщението съвсем спокойно. «Благодарим ви. Да, уведомиха ни вече. Поради студа много птици се отправят навътре към сушата.» Нат се огледа. Все още нямаше и следа от друга птица. Може би студът ги бе тласнал насам от по-високите части? Когато приближи към къщата, жена му излезе да го посрещне на вратата. Тя се провикна развълнувана:

– Нат, казаха по радиото. Току-що прочетоха извънредно съобщение. Записах го.

– Какво казаха по радиото?

– За птиците. Не е само тук, навсякъде е. В Лондон, в цялата страна. Нещо става с птиците.

Влязоха заедно в кухнята. Нат прочете листчето, оставено на масата.

«Бюлетин на Министерството на вътрешните работи. Единадесет часът сутринта. От цялата страна ежечасно постъпват съобщения за големи ята от птици, които кръжат над градове, села и по-отдалечени райони, като създават затруднения, нанасят вреди и дори нападат хора. Предполага се, че птиците мигрират на юг поради въздушната маса от Арктика, която покрива в момента Британските острови. Смята се, че гладът може да принуди тези птици да, нападат и човешки същества. Наложително е гражданите да укрепят прозорците, вратите и комините на домовете си и да вземат необходимите мерки за сигурността на своите деца. Очаквайте нов бюлетин.»

Нат бе обхванат от някаква възбуда. Той погледна тържествуващо към жена си.

– Най-после! Да се надяваме, че във фермата ще чуют това. Мисис Триг ще разбере, че не съм си измислял. Значи е вярно. В цялата страна. От сутринта ти разправям, че нещо не е в ред. А преди малко долу на брега погледнах към морето, цялото е покрито с чайки, хиляди, десетки хиляди, глава до глава, топлика не можеш пусна между тях. Накацали по вълните и чакат.

– Какво чакат, Нат? – попита жена му.

Той се взря в нея, после сведе поглед към изписания лист.

– Не знам – отвърна замислено. – Тук казват, че птиците са гладни.

– После отиде до чекмеджето, където държеше чука и другите инструменти.

– Какво ще правиш, Нат?

– Ще се погрижа за прозорците и за комините, нали така препоръчват?

– Мислиш, че могат да нахълтат вътре дори когато прозорците са затворени? Разни врабци, червеношийки и други такива? Ами, не е възможно!

Той не отговори. Не мислеше за червеношийките и врабчетата. Мислеше за чайките...

Качи се горе и работи там цялата сутрин, като закова дъски на прозорците на спалните и запуши отдолу комините. Добре, че имаше почивен ден и не трябваше да бъде във фермата. Спомни си за едно време, в началото на войната. Тогава не беше женен и приготви дъските, с които трябваше да затъмнят прозорците на майчината му къща в Плимут. Направи и скривалище, макар че то сетне се оказа безполезно. Чудеше се дали във фермата ще вземат такива предпазни мерки. Съмняваше се. Твърде безгрижни хора бяха Хари Триг и жена му. Може би щяха да се изсмеят на всичко това и да отидат на танци или на турнир по вист.

– Обядът е готов – извика го жена му от кухнята.

– Добре, слизам.

Доволен бе от свършената работа. Дъските лягаха добре върху стъклата и в основата на комините.

Когато се нахраниха и жена му започна да мие съдовете, Нат пусна радиото, за да чуе новините в един часа. Повториха съобщението, което тя бе записала сутринта, но имаше и някои допълнения. «Навсякъде птиците ята предизвикват смут – прочете говорителят, – а в Лондон те така плътно покриха небето в десет часа тази сутрин, че над града сякаш бе надвиснал огромен черен облак. Птиците тук са накацали по покривите, первазите на прозорците и комините. Косове, дроздове, обикновени домашни врабчета и както може да се очаква в такъв голям град, много гълъби и скорци, включително и честите гостенки по Темза – черноглавите чайки. Гледката е толкова необичайна, че на много оживени улици движението бе спряно, хората напуснаха магазините и канцелариите и на големи тълпи изпълниха улиците и тротоарите, за да наблюдават птиците.» Описаха няколко произшествия, изтъкнаха отново предполагаемите причини за студа и глада и повторно отправиха предупреждение към населението. Гласът на говорителя беше съдържан и равен. Нат остана с впечатлението, че този човек гледа на цялата работа като на добре измислена шега. Навярно ще има и други като него, стотици, които не знаят какво е да водиш борба с птиче ято в мрака. А може би довечера в Лондон ще има и веселия, също като след избори. Хората ще наизлязат, ще викат и ще се смеят, някои ще се напият. «Хайде да гледаме птиците!» Нат изключи радиото. Стана и се зае да заковава

кухненските прозорци. Жена му го наблюдаваше, а малкият Джони вървеше по петите и.

– Какво, и тук ли ще слагаш дъски? – попита тя. – Ще трябва да паля свещите още преди три часа. Мисля, че тук долу няма нужда от дъски.

– По-добре тъй, отколкото да съжаляваме после – отговори Нат. – Не искам да рискувам.

– Знаеш ли какво трябва да направят? Трябва да съберат войската и да започнат да стрелят по птиците – рече жена му. – Ще ги изплашат и скоро те сами ще избягат.

– Ами да опитат – каза Нат. – Само че как ще го направят?

– Когато докерите стачкуват – отвърна жена му, – изпращат войници на доковете и те разтоварват корабите.

– Да – заяви Нат, – но населението на Лондон е над осем милиона. Помисли си колко сгради има, апартаменти, къщи. Смяташ ли, че има достатъчно войници, за да плъзнат по всички покриви да стрелят по птиците?

– Не знам, но нещо трябва да се направи. Те са длъжни да вземат мерки.

Нат си помисли, че «те» несъмнено обсъждат проблема точно в този момент, но каквото и решение да вземеха, то щеше да се отнася за Лондон и за големите градове и нямаше да помогне на хората тук, отдалечени на близо петстотин километра от столицата. Всеки трябваше да се погрижи за себе си.

– Как сме с храната? – попита той.

– Стига де, няма ли да измислиш още нещо?

– Спокойно, какво имаме в килера?

– Утре е ден за покупки, сам знаеш. Не обичам да държа вкъщи много храна, разваля се. Месарят идва вдругиден. Но утре, като изляза, мога да донеса нещо.

Нат не искаше да я плаши. Помисли си, че е съвсем вероятно утре тя да не може да отиде до града. Погледна в килера за храна и в бюфета, където жена му държеше консервите. Щяха да им стигнат за няколко дни. Ала хлябът бе на привършване.

– А хлебарят?

– Той също идва утре.

Нат видя, че имат брашно. Ако хлебарят не дойде, имаше колкото за една пита.

– Добре са си били едно време – отбеляза той, – жените са месили

два пъти седмично, имали са солени сардини и всяко семейство е било тъй запасено, че ако се наложи, да преживее цяла обсада.

– Давала съм на децата риба от консерви, но те не я обичат – рече жена му.

Нат продължи да зачуква дъските по прозорците. Сети се за свещи. И те бяха на привършване. Сигурно е имала предвид, че утре трябва да купи. Е, какво да се прави. Ще си легнат рано тази вечер. Да, но ако...

Той се изправи, излезе през задната врата в градинката и се загледа към морето. Целия ден нямаше слънце и сега, макар да бе едва три часа, вече се беше спуснала някаква тъмнина. Небето бе свъсено, надвиснало, безцветно като морска сол. До ушите му долиташе яростният грохот на прибоя. Тръгна надолу по пътеката към морето и някъде по средата спря. Приливът бе дошъл. Скалата, която тази сутрин стърчеше край брега, сега беше скрита под водата. Ала не морето прикова погледа му, а чайките. Те се бяха вдигнали и кръжаха – стотици, хиляди чайки, опънали криле срещу вятъра. Небето бе притъмняло не от друго, а от тях. Бяха мълчаливи. Не издаваха никакъв звук. Само се виеха, кръжаха, издигаха се нависоко и се спускаха, изпитваха силата си срещу вятъра. Нат се обърна и затича по пътеката обратно към къщи.

– Отивам да взема Джил – каза той на жена си. – Ще я чакам на спирката.

– Какво има? – попита тя. – Пребледнял си.

– Не пускай Джони навън. Затвори вратата. Запали свещи и спусни пердетата.

– Че то е още три часа.

– Няма значение. Прави, каквото ти казвам.

Той надникна в бараката за инструменти, отвън до задната врата. Не видя нищо, което можеше да му послужи. Лопатата бе тежка, а вилата не вършеше работа. Взе мотиката. Май бе най-подходяща, пък и нямаше да му тежи.

Тръгна по пътеката – нагоре към спирката, като от време на време хвърляше поглед назад. Сега чайките летяха по-високо, а кръговете, които правеха, бяха по-големи, по-широки и редиците им се разгъваха по цялото небе.

Нат крачеше бързо, макар и да знаеше, че автобусът няма да се появи на върха на хълма преди четири часа. Трябваше да бърза. Не срещна никого по пътя. Това бе добре. Нямаше време за излишни приказки.

Застана на хълма и зачака. Поизбързал беше. Имаше още половин час. Вятърът, който идеше откъм високото, брулеше нивята. Нат

потрепваше с крака и дъхаше в ръцете си, за да ги стопли, В далечината на фона на небесния сумрак се открояваше, бяла и чиста, глинестата плът на могилите отсреща. Иззад тях се надигна нещо черно, отначало приличаше на мръсно петно, после се разшири, уголеми се и се превърна в облак; облакът се раздели, образуваха се пет други облака, които се разпростряха на север, на изток, на юг и на запад... Пък и това въобще не бяха облаци. Бяха птици. Той ги гледаше как летят в небето и когато част от тях минаха над него, на стотина метра над главата му, разбра по скоростта им, че бяха поели към вътрешността. Хората тук на полуострова не ги интересуваха. Врани, гарвани, гарги, свраки, сойки – все птици, чиято обичайна плячка бяха дребните животинки; ала днес следобед бяха поели на път с друга задача. На тия са им се паднали градовете – помисли си Нат – и знаят какво трябва да вършат. Ние тук не сме важни за тях. Нас ще ни оправят чайките. Тия са тръгнали към градовете.“ Той влезе в телефонната кабина и вдигна слушалката. Централата щеше да свърши работата. Щеше да предаде съобщението.

– Обаждам се от магистралата – каза Нат – при автобусната спирка. Искам да съобщя, че големи ята птици летят навътре към сушата. Чайките в залива също са се надигнали.

– Добре – отговори гласът, лаконичен, изморен.

– Нали ще предадете съобщението, където трябва?

– Да... да... – Сега гласът стана нетърпелив, изпълнен с досада. Отново прозвуча сигналът свободно.

„И тя нехае – рече си Нат, – все и е едно. Може би цял ден е отговаряла на позвънявания. Надява се довечера да отиде на кино. Ще стисне ръката на някой мъж, ще посочи нагоре към небето и ще каже: «Виж колко много птици!» Все едно и е.“ Автобусът се зададе бавно по хълма. Слезе Джил, след нея още три-четири деца. Автобусът продължи към града.

– За какво ти е мотиката, тате?

Децата го наобиколиха, смееха се, сочеха с пръсти.

– Взех я просто така – отговори той. – Хайде да си вървим у дома. Студено е, не бива да се бавим. Ей, вие, ще гледам да видя колко бързо можете да тичате през нивите.

Той говореше на другарчетата на Джил, чиито семейства живееха в жилища на общината. Ако минеха направо, щяха да излязат точно при домовете си.

– Искаме да си поиграем малко – обади се едно от децата.

– Не, никаква игра. Тръгвайте веднага към къщи, иначе ще кажа на

мама.

Те си зашушукаха с ококорени очи, после побягнаха през нивите. Свила устни, Джил гледаше озадачено баща си.

– Ние винаги си играем, преди да се приберем – каза тя.

– Тази вечер няма да може – отсече той. – Хайде, не се помайвай.

Сега вече чайките се виждаха ясно. Те кръжаха над нивите и навлизаха все повече към сушата. Все още безмълвни. Все още, без да издават звук.

– Виж, татко, виж ей там, виж чайките.

– Да, хайде, побързай.

– Накъде летят? Къде отиват?

– Сигурно към вътрешността на страната. Там, където е по-топло.

Той я сграбчи за ръката и я повлече след себе си по пътеката.

– Недей да бързаш толкова. Не мога като тебе.

Чайките се държаха също като враните и гарваните. На ята от хиляди, те се бяха пръснали по цялото небе и се устремиха към четирите посоки.

– Татко, какво е това? Какво правят чайките?

За разлика от гаргите и гарваните те, изглежда, бяха решили да не отлетят, а продължаваха да кръжат на място. Нито пък бяха тъй високо. Сякаш очакваха някакъв сигнал. Сякаш трябваше да се вземе още някакво решение. Заповедта не беше ясна.

– Искаш ли да те нося, Джил? Хайде, ела на конче.

Така може би щяха да се движат по-бързо, реши той, ала се излъга. Джил беше доста тежичка. Непрекъснато се изхлужваше назад и плачеше. Неговата припряност, страхът му се бяха предали на детето.

– Искам тези чайки да се махнат. Не ми харесват. Защо летят толкова ниско?

Нат свали Джил от гърба си и започна да тича, като я теглеше зад себе си. На завоя към фермата видя, че мистър Триг изкарва колата си от гаража.

– Можете ли да ни откарате? – извика му Нат.

– Какво има?

Мистър Триг се извърна на седалката и ги загледа учудено. После на веселото му червендалесто лице се появи усмивка.

– Ще се позабавляваме – рече той. – Видяхте ли чайките? Джим и аз ще си изпробваме силите с тях. Всички са пошръктели покрай тия птици, вече за нищо друго не се говори. Чух, че снощи сте имали неприятности. Да ви дам ли пушка?

Нат поклати глава.

Малката кола беше претъпкана. Място имаше само за Джил, при това трябваше да седне върху тубите за бензин на задната седалка.

– Не ми трябва пушка – рече Нат, – но ще съм ви благодарен, ако закарате Джил у дома. Птиците я плашат.

Друго не каза, не искаше да подхваща този разговор пред детето.

– Готово – съгласи се фермерът, – ще я закарам. Защо не останете с нас да си постреляме малко? Ще има да хвърчи перушина.

Джил се напъха в колата, а мистър Триг завъртя волана и автомобилът профуча нагоре по пътя. Нат тръгна след тях. Триг май се бе побъркал. Какво щеше да направи с една пушка срещу цяло небе от птици?

Сега, като не трябваше вече да мисли за Джил, Нат можеше да хвърли поглед наоколо. Птиците все още кръжаха над нивите. Най-много бяха гларусите, но имаше и черноглави чайки. Обикновено те летяха на отделни ята. Ала сега се бяха съюзили. Нещо ги караше да се обединят. Той бе чувал, че точно тази, черноглавата чайка, напада по-малки птици и дори новородени агнета. Но никога не бе виждал това с очите си. И ето, че сега, вперил поглед в небето, си спомни нещо такова. Птиците явно се насочваха към фермата. Виеха се ниско, а черноглавите чайки бяха най-отпред, те водеха. Ясно, значи се канеха да нападнат фермата. Затуй се носеха насам.

Нат закричи по-бързо към къщи. Колата на фермера се показа иззад завоя, пресрещна го на пътеката и закова до него.

– Детето се прибра – каза мистър Триг. – Жена ви я чакаше. Е, какво ще кажете за това, дете птиците уж били отровени с нещо?

– Не знам. И как пък ще ги отровят?

– И на мен не ми се вярва, но какво ли не разправят хората. Ще дойдете ли с нас да постреляме?

– Трябва да се прибирам. Иначе жената ще се разтревожи.

– А моята казва, че хич нямало да е зле, ако чайките ставали за ядене – рече Триг, – печена чайка например, яхния от чайка, че и в буркани нещичко да затвориш. Ще им духна аз под опашките на тия гадове с някоя и друга сачма. Не може да не се изплашат.

– Заковахте ли дъски на прозорците? – попита Нат.

– Ами! Това са глупости. По радиото обичат да сплашват. Днес имах толкова работа, как ли пък не ще си заковавам прозорците.

– На ваше място бих ги заковал сега.

– Ама и вие като сте си пъхнали в главата тая муха! Защо не дойдете да спите у дома?

– Не, благодаря ви все пак за любезността.

– Добре тогава. До утре сутрин. Ще ви предложи чайка за закуска.

Триг се засмя и подкара колата към фермата. Нат продължи пътя си, като ускори крачка. Покрай горичката, покрай старата плевня – оставаше му да прехвърли прелеза, да прекоси нивичката и щеше да си е у дома.

Когато скочи от стъпалото на прелеза, чу плясък на крила. Една черноглава чайка се прицели и се спусна стремглаво. Не можа да го улучи, ала веднага изви нагоре, издигна се високо, готова отново за нападение. В миг към нея се присъединиха и други – шест, седем, десетина чайки и гларуси. Нат хвърли мотиката. Оказа се ненужна. Покри с ръце главата си и се затича към къщата. Те започнаха да го нападат мълчаливо, чуваше се само пляскането на разперените ям крила. Тези ужасни, пърхащи крила. Усещаше кръвта по ръцете си, по китките си, по врата си. При всеки удар настървената човка късаше плътта, му. Трябваше само да опази очите си. Другото сега не беше важно. Не биваше да ги допуска до очите. Все още не се бяха усетили, че могат да се вкопчват в рамо, да късат дрехи, да връхлитат по няколко наведнъж върху главата, върху тялото. Но с всяко спускане, с всяка нова атака ставаха по-смели. И въобще не мислеха за себе си. Понякога се прицелваха много ниско и като не успяваха да го улучат, се забиваха в земята, ранени, целите натрошени. Нат тичаше, препъваше се и подритваше обезобразените им тела.

Добра се до вратата и започна да тропя с окървавените си ръце. Не се виждаше никаква светлинка нали беше заковал прозорците – къщата бе потънала в мрак.

– Отвори! – извика той. – Аз съм. Отвори ми! Викаше с пълно гърло, за да заглуши плясъка на крилата.

Тъкмо тогава видя рибояда, сякаш замрял високо над главата му, готов да се стрелне надолу. Чайките закръжиха, размахали крила срещу вятъра, и една по една се оттеглиха. Остана само рибоядът. Един-единствен рибояд в небето над него. Крилата му изведнъж се прибраха към тялото. Той полетя надолу като камък. Нат нададе писък и точно тогава вратата се отвори. Препъна се на прага и се озова вътре, а жена му се хвърли с цялата си тежест към вратата, блъсна я и я затисна с гръб.

В следващия миг чуха как тялото на птицата тупна на земята.

Жена му почисти и превърза раните. Не бяха дълбоки. Най-много бяха пострадали китките и ръцете му. Добре, че беше излязъл с каскет, иначе щяха да докопат и главата му. Ами рибоядът?... Та рибоядът

можеше да пробие черепа му.

Децата, естествено, плачеха. Те бяха видели кръвта по ръцете на баща си.

– Хайде, вече всичко е наред – успокои ги Нат. – Нищо ми няма, само няколко драскотини. Джил, я си поиграй с Джони. Мама сега ще ми почисти раните.

Той притвори вратата на нишата, за да не гледат. Жена му бе бяла като платно. Тя пусна чешмата.

– Видях ги – каза му шепнешком. – Започнаха да се събират още, когато мистър Триг доведе Джил. Затворих здраво вратата и тя взе, че се залости. Затова не можах да ти отворя веднага.

– Слава богу, че това се случи с мен – рече Нат. – Ако беше Джил, щяха да я съборят веднага. Една птица само, и край.

Говореха съвсем тихо, за да не разтревожат децата. В това време тя бинтоваше ръцете му и закрепяше марлята на врата му.

– Летят навътре към сушата – каза той, – хиляди птици. Врани, гарвани, че и разни други по-големи. Видях ги от автобусната спирка. Отправят се към градовете.

– А какво ще правят там, Нат?

– Ще нападат. Първо ще се заемат с хората по улиците. После ще се опитат да чупят прозорците, да нахълтват през комините.

– Защо властите не предприемат нещо? Ами да съберат войската, да стрелят с картечници или с Друго!

– Всичко стана внезапно. Няма готовност. Ще чуем все пак новините в шест часа, може да кажат нещо.

Нат се върна в кухнята, следван от жена си. Джони играеше тихичко на пода. Ала Джил бе неспокойна.

– Птиците – промълви тя. – Чуй ги, татко, отвън са.

Нат се заслуша. Откъм прозорците и вратата се долавяха приглушени шумове. Птиците удряха с крила, жулеха, дращеха, мъчеха се да преодолеят преградата. Това бе шум от многобройни тела, притиснати едно до друго, явно скупчени по первазите. От време на време се чуваше как нещо тупва, удря се о земята – поредната птица се бе стрелнала надолу и бе паднала. „Някои ще се убият така – помисли си Нат, – но това няма да помогне. Къде ти! При толкова много птици!“

– Не се бой, Джил – каза той на глас. – Нали съм заковал дъски на прозорците? Птиците няма как да влязат.

Нат отиде да огледа всички прозорци. Добре се беше потрудил. Не бе оставил и цепнатинка. Все пак реши да ги подсили още. Намери

летвички, ламарина, парчета дърво, метални ленти и за по-здраво закова дъските отстрани и напъряко. Ударите на чука заглушаваха птичите шумове – търкането на телата, тропането на човките и нещо още по-зловещо, което той не искаше жена му и децата да чуят – трясъка от счупени стъкла.

– Пусни радиото – каза Нат, – да послушаеме малко радио.

Това също щеше да притъпи шума. Качи се горе в спалните да подсили и там прозорците. Чуваше птиците по покрива – драскане на нокти, шум от плъзгане и боричкане.

Реши, че трябва да спят в кухнята и да поддържат огъня. Ще свалят дюшеците и ще ги сложат на пода. Боеше се от комините в спалните. Дъските, с които ги бе запушил отдолу, можеха да поддадат. Виж, в кухнята ще бъдат на сигурно място, заради огъня. Само трябва да обърне цялата работа на шега. Да се престори пред децата, че са уж на палатка. Ако се случи най-лошото и птиците успеят да влязат през комините на спалните, ще минат часове, дори дни, преди да могат да разбият вратите. Птиците ще останат затворени в спалните. Там не можеха да навредят никому. Натъкани вътре, те ще се задушат и ще умрат. Нат започна да сваля дюшеците. Когато се появи с тях долу, очите на жена му се разшириха от уплаха. Тя помисли, че птиците вече са проникнали на горния етаж.

– Измислих нещо – рече той с бодър глас. – Тази нощ ще спим в кухнята, всички заедно. Тук край огъня е по-уютно. Пък и какво ще слушаме тия досадни тъпи птици, дето ни тропат по прозорците и само ни безпокоят.

Заедно с децата разместиха мебелите, а после с помощта на жена си примъкна бюфета и го долепи до прозореца. Стана добре. Това бе допълнителна предпазна мярка. Сега можеха да сложат и дюшеците, един до друг, на мястото на бюфета.

„Така вече сме в безопасност – помисли си Нат, – подредихме се досущ като в противовъздушно скривалище. Ще издържим. Само какво ще правим с храната? Храна, пък и въглища за огъня. Имаме колкото за два-три дни, не повече. А дотогава...“ Безполезно бе да мисли толкова надалеч. И по радиото вероятно щяха да дадат указания. Щяха да кажат на хората какво да направят. Покрай записията около всичките тези проблеми той едва сега осъзна, че откакто бе пуснал радиото, наоколо звучеше само танцова музика, а вече трябваше да е почнал детският час. Нат погледна скалата. Не, не бе сбъркал станцията, слушаше едно от редовните предавания за провинцията. – Превъртя на забавната

програма. Отново танцова музика. Сега вече му стана ясно. Обичайните предавания бяха отпаднали. Това се случваше само при изключителни обстоятелства. Избори и други подобни. Опита се да си спомни, как бе през войната, по време на големите бомбардировки в Лондон. Ами да! Тогава Би Би Си не се помещаваше в Лондон. Програмите се излъчваха от други, временни предаватели. „Тук в кухнята сме все пак по-добре – помисли си Нат, – далеч по-добре от онези в градовете. Прозорците и вратите ни са заковани. Слава богу, че не живеем в някой град.“ В шест часа музиката спря. Прозвуча сигналът за точно време. Дори и децата да се уплашат, той трябваше да чуе новините. След сигнала имаше пауза. Сетне се чу гласът на говорителя – тържествен, сериозен. Съвсем различен, не като на обяд.

„Говори Лондон – започна той. – Днес в четири часа следобед бе обявено извънредно положение в цялата страна. Предприемат се мерки за запазване живота и собствеността на населението, но трябва да стане ясно, че тяхното незабавно осъществяване се затруднява поради непредвидените обстоятелства около тази небивала по своята същност криза. Наложително е обитателите на всеки дом да вземат предпазни мерки за обезопасяване на помещенията, а там, където в една сграда живеят повече семейства, трябва с общи усилия да се направи всичко възможно птиците да не бъдат допуснати вътре. Абсолютно задължително е тази вечер хората да останат по домовете си, никой да не се движи по улиците, шосетата или където и да било. Събрани на големи групи, птиците нападат всеки, когото видят. Започнали са вече да атакуват и сгради. Ако гражданите положат необходимите усилия обаче, достъпът на птици в домовете ще е невъзможен. Умолява се населението да запази спокойствие и да не изпада в паника. Поради особената природа на бедствието всички радиостанции ще прекъснат предаванията си. Ще ни чуете отново утре в седем часа сутринта.“ Иззвириха химна. После настъпи тишина. Нат изключи радиото и погледна към жена си. Тя също вперил очи в него.

– Защо говориха така? – попита Джил. – Какво казаха по радиото?

– Съобщиха, че тази вечер няма да има предавания – отвърна Нат. – Станала е някаква повреда в Би Би Си.

– Птиците ли са виновни? – продължи Джил. – Птиците ли са направили нещо?

– Не – каза Нат, – просто сега всички са много заети, пък и отгоре на това трябва да се справят с птиците. Те са объркали всичко в градовете. Е, една вечер можем да минем без радио.

– Сега да си имамхе грамофон – рече Джил. – По-добре грамофон, отколкото нищо.

Извърнала бе лице и гледаше към бюфета, долепен до прозорците. Колкото и да се опитваха да не обръщат внимание на шума, те долавяха движението отвън, чуването на човките, непрекъснатото пляскане и пърхане на крилата.

– Защо да не вечеряме по-рано? – предложи Нат. – Ще хапнем нещо вкусно. Попитай мама. Какво ще кажеш за топли сандвичи със сирене, а? Нали всички ги обичаме.

Той смигна на жена си. Искаше да разсее ужаса и уплахата, изписани на лицето на Джил. Помогна да приготвят вечерята, подсвиркуваше, тананикаше, тракаше колкото може повече със съдовете и сега дори на него му се струваше, че движението отвън и чуването са не тъй силни, както в началото. После се качи горе в спалните и се послуша. Боричкането за място върху покрива вече не се чуваше.

„Не са лишени от разум – рече си, – разбрали са, че тук няма да могат да влязат. Ще опитат другаде. Не щат да си губят времето с нас.“ Вечерята мина без произшествия, ала когато взеха да прибират масата, изведнъж чува нов звук – едно бръмчене, което добре познаваха и веднага различиха.

Жена му вдигна очи към него, лицето и просветна.

– Самолети – заяви тя, – пращат самолети срещу птиците. И аз през цялото време си казвах, че точно това трябва да направят. Сега вече ще ги изпотрепят. Май стрелят по тях? Не чуваш ли?

Може би наистина стреляха с оръдие някъде навътре в морето. Нат не бе сигурен. В открито море големите бордови оръдия биха могли да се справят с чайките, но сега чайките бяха на сушата. Оръдията не можеха да обстрелват брега заради хората.

– Добре е, нали – рече жена му, – в такъв момент да чуваш самолетите.

Ентузиазмът и се предаде на Джил и тя започна да подскача насамнатам с Джони.

– Самолетите ще избият птиците. Самолетите ще стрелят и ще ги избият.

Точно тогава чува далечен трясък, после втори, трети. Бученето стана по-приглушено, после съвсем изчезна.

– Какво беше това? – попита жена му. – Дали пък не бомбардираха птиците?

– Не знам – отвърна Нат. – Едва ли.

Не искаше да и каже, че шумът, който чува, бе от разбил се самолет. Несъмнено властите се, бяха опитали да изпратят разузнавателни части, но няма не знаеха, че този риск е равен на самоубийство? Самолетите се бяха разбили – как можеха да се справят те с птиците, които се хвърляха срещу перките и корпусите им, за да намерят така смъртта си? Нат предположи, че тази акция е подета из цялата страна. И на каква цена! Някой по върховете, изглежда, си бе загубил ума.

– Къде отидоха самолетите, татко? – попита Джил.

– Върнали са се в базата – обясни той. – Хайде, време е вече да се приготвим за спане.

Така вниманието на жена му ще бъде заето – трябваше да съблече децата пред огъня, да натъкми постелите, да свърши едно-друго, докато той обиколи къщата и провери дали всичко е наред. Бученето на самолетите вече не се чуваше, гърмежи също нямаше. „Сума ти човешки живот и усилия отиват на вятъра – рече си Нат. – Така не можем им насмогна. Цената е твърде голяма. Със задушлив газ сигурно ще свършат по-добра работа. Може би ще опитат с иприт. Ще ни предупредят, разбира се, ако решат да го правят. Едно е сигурно, тази, вечер най-умните глави в страната ще се заемат с този въпрос.“

Тази мисъл някак си му вдъхна увереност. Представи си съвет, в който участвуват видни учени, естественици, технически лица и всички онези, чиито изследвания се пазят в тайна; сигурно вече работеха по проблема. Това не бе задача, с която правителството или разни там началства могат да се справят – те просто щяха да изпълняват нарежданията на учените.

„Ще се наложи да пипат здраво – помисли си той. – Там, където положението е най-тежко, рискът за живота на хората ще бъде по-голям, ако използват газ. Добитъкът също ще загине, а и почвата ще се зарази. Дано само, да не се създава паника. Това вече ще е много лошо. Като се паникьосат хората, като обезумеят! Добре, че ни предупредиха по радиото.“ Горещо в спалните всичко беше спокойно. Драскането и чукането по прозорците бяха спрели. Временно затишие. Прегрупиране на силите. Нали така се казваше в бюлетините по време на войната? Ала вятърът не бе утихнал. Все още го чуваше как свири в комините. И вълните все тъй шумно се разбиваха долу на брега. Тогава Нат изведнъж се сети, че сигурно има отлив. Може би затишието бе свързано с отлива. Птиците явно се подчиняваха на някакъв закон и той бе свързан с източния вятър, с приливите и отливите. Погледна часовника си. Наближаваше осем. Морето трябва да бе започнало да се оттегля преди час. Така

можеше да се обясни затишието. Птиците вероятно нападаха с идването на прилива. Това може би не се отнасяше за вътрешността на страната и за високите места, но тук на крайбрежието, изглежда, бе така. Той пресметна времето, което оставаше. Предстояха още шест часа покой. Когато около един и двадесет през нощта отново започне приливът, птиците ще се върнат...

Можеше да направи две неща. Първото бе да легне с жена си и децата, да поспят колкото могат до ранните часове на следващия ден. Второто – да излезе, да види какво става във фермата, да провери дали телефонът там все още работи и да позвънят в централата, откъдето можеха да научат нещо ново.

Повика тихичко жена си, която току-що бе оправила децата. Тя изкачи няколко стъпала и Нат взе да и обяснява шепнешком.

– Няма да ходиш никъде – отсеке жена му, – не може тъй да излизах и да ме оставяш сама с децата. Няма да издържа.

В гласа и прозвучаха истерични нотки. Той я успокои.

– Добре, добре – каза и. – Ще изчакам до сутринта. Ще чуем и новините в седем. Но когато отново дойде отливът, ще се опитам да отида до фермата. Може би ще ни дадат хляб, картофи, а също и мляко. Пак започна да крои планове – предстояха още изпитания. Естествено, не са могли да издоят млякото тази вечер. Кравите сигурно чакат на двора, събрани край портата, а хората са се скрили вътре, барикадирани са се зад закованите прозорци, както бе направил той тук. Ако са имали време да вземат предпазни мерки, разбира се. Спомни си как Триг се хилеше от колата. Тази вечер ловът явно не се бе състоял.

Децата спяха. Жена му, все още облечена, седеше на дюшека. Наблюдаваше го с неспокоен поглед.

– Какво ще правиш? – прошепна тя.

Нат и даде знак с глава да мълчи. Внимателно, крадешком отвори задната врата и погледна навън.

Беше тъмно като в рог. Вятърът бе станал още по-силен и духаше напорист откъм морето. Нат замахна с крак. Стъпалото пред вратата беше затрупано с птици. Навред бе пълно с мъртви птици. Под прозорците и покрай стените лежах изпотрошени телата на самоубийците. Накъдето и да обърнеше глава – все мъртви птици. От живите нямаше и следа. Те се бяха изтеглили към морето заедно с идването на отлива. Чайките сигурно плуваха сега по вълните, така както ги бе видял следобед.

В далечината, на хълма, където преди два дни бе работил тракторът, се издигаха пламъци. Гореше един от самолетите, които се бяха

разбили там, и раздухан от вятъра, огънят бе подпалил купа сено.

Нат погледна мъртвите тела и си помисли, че ако ги струпа по первазите на прозорците, това ще бъде допълнителна защита при следващото нападение. Може би нямаше да помогне много, но все пак беше нещо. За да се доберат до первазите и да започнат да трошат стъклата, живите птици трябваше най-напред да дерат с нокти труповете, да ги кълват, да ги махнат някак си. Той се залови за работа в тъмното. Изпитваше някакво отвращение – противно му беше да ги докосва. Телата бяха все още топли и кървави. Кръвта бе полепнала по перата им. Почувствува, че му се повдига, но продължи да работи. Стана още помрачен, когато забеляза, че стъклата до едно са изпочупени. Само дъските бяха попречили на птиците да нахлуят в къщата. Започна да запушва дупките с кървящите птичи тела.

Когато свърши, Нат се върна обратно в къщата. Барикадира кухненската врата, за да я подсигури още по-добре. Свали си бинтовете, лепкави не от собствените му рани, а от птичата кръв, и си сложи чист лейкопласт.

Жена му беше сварила какао и той го изпи жадно. Беше много изтощен.

– Не се безпокой – каза и с усмивка. – Ще се оправим.

Легна на дюшека и затвори очи. Заспа веднага. Сънят му беше неспокоен, защото непрестанно го гнетеше мисълта, че нещо е пропуснал да направи. Трябвало е да свърши някаква работа, пък той е забравил. Знаел е, че може да предприеме още нещо, но не го е сторил. И макар че в съня си не бе в състояние да го назове, самият факт го мъчеше. Като че ли това беше свързано някак си с горящия самолет и сеното на хълма. И все пак продължаваше да спи. Събуди се най-сетне, когато жена му го разтърси за рамото.

– Пак започнаха – изхлипа тя, – дойдоха преди час, не спя, само ги слушам. Повече не мога. Има и някаква лоша миризма, нещо гори.

Тогавата Нат се сети. Бе забравил да подсили огъня – сега той тлееше, беше почти изгаснал. Стана бързо и запали газената лампа. Чукалото по прозорците и вратите бе започнало, но не това го притесняваше, а миризмата на опърлени пера, която изпълваше кухнята. Веднага разбра каква е причината. Птиците бяха започнали да влизат през комина, да си проправят път надолу.

Нат взе подпалки и хартия, сложи ги върху въглените и след това се пресегна към тенекията с газта.

– Дръпни се! – извика на жена си. – Трябва да поемем този риск.

Той плисна газ върху огъня. Пламъкът избухна нагоре в кюнеца и долу изпадаха опърлени, почернели птичи тела.

Децата се събудиха, разплакаха се.

– Какво има? – извика Джил. – Какво става?

Нат нямаше време да и отговори. Ръчкаше в комина, изгребваше телата и ги хвърляше на пода. Огънят продължаваше да бушува и той не трябваше да допусне коминът да се подпали. Пламъците щяха да прогонят живите птици. Трудността идваше обаче от долната свивка. Запушили я бяха тлеещите безжизнени тела на птиците. Той почти не забелязваше атаката по прозорците и вратата; нека да бият с криле, да трошат човките си, да се погубват при опита да нахлуят в дома му. Няма да могат да влязат. Благодарни на господата, че къщата му беше от старите – с малки прозорци и дебели стени. Не приличаше на домовете, построени от общината. Бог да ги пази онези, които живееха в новите къщи по-нагоре по пътя.

– Стига сте плакали – извика Нат на децата. – Няма от какво да се плашите, стига сте плакали.

После продължи да изгребва горящите, тлеещи трупове, които падаха в огъня.

„Това ще ги пропъди – каза си той. – Тягата и пламъците ще ги прогонят. Всичко ще бъде наред, ако коминът не се подпали. Заслужавам да ме застрелят за тази небрежност. Аз съм си виновен. Трябваше непременно да подсиля огъня. Знаех си, че има нещо.“, Сред дращенето и думкането по дъските, заковани на прозорците, изведнъж се разнесоха успокоителните удари на кухненския часовник. Оставаха малко повече от четири часа. Нат не беше много сигурен кога точно трябва да започне отливът. Предполагаше, че няма да е преди седем и половина – осем без двадесет.

– Запали примуса – каза той на жена си. – Направи чай, а за децата какао. Няма защо да седим и да бездействаме.

Ето това бе най-разумното: да им търси занимания – не само на нея, но и на децата. Нека да се движат, да ядат, да пият. Най-доброто за случая беше да се прави нещо.

Той зачака до огъня. Пламъците гаснеха, а от комина не падаха вече почернели трупове. Завря машата докъдето можеше да стигне – не намери нищо. Нищичко. Коминът не бе запушен. Чак тогава изтри потта от челото си.

– Хайде, Джил, донеси ми още съчки. Сега огънят ще гори както трябва.

Тя обаче не искаше да се приближи до него. Стоеше, вперила поглед в купчината опърлени птичи тела.

Опасността с комина бе преминала. Нямаше да се повтори, ако можеха да поддържат огъня денонощно.

„Утре ще трябва да взема още въглища от фермата – помисли си Нат. – Тези в никакъв случай няма да ни стигнат. Все пак ще се оправя. Ще свърша всичко по време на отлива. Нещата ще са наред, ако успее да донесе каквото ни трябва.“ Пиха чай и какао и ядоха филии, намазани с пастет. Нат забеляза, че им остава само половин хляб. Нищо, ще се справят.

– Стига! – развика се малкият Джони, като сочеше с лъжицата си към прозорците. – Спрете, лоши птици такива!

– Тъй де – усмихна се Нат, – не ги щем тия хубостници тук, нали? До гуша ни дойдоха.

Взеха дори да се развеселяват, когато чуваха как птиците-самоубийци тупват с глух удар на земята.

– Още една, тате! – изкрещя Джил. – Край, преби се.

– Така и се пада – отвърна Нат. – Туп и тази. Разбойници такива.

Ето как трябваше да приемат нещата. Само тъй щяха да се справят. Ако можеха да запазят това настроение до седем часа, до първите новини, съвсем нямаше да е зле.

– Дай една цигара – каза той на жена си. – Димът ще прогони мизантропията на пърленото.

– Останали са само две – отговори тя. – Мислех да ти купя няколко кутии от магазина.

– Ще изпуша едната – рече Нат, – другата да стои за всеки случай.

Нямаше смисъл да кара децата да почиват. Каква почивка можеше да има, докато чукането и драскането по прозорците продължаваха. Той седна на дюшека сред струпаните одеяла, прегърна с една ръка жена си, която държеше на скута си малкия Джони, а другата сложи на рамото на Джил.

– Да им се възхитиш направо на тия хубостници – обади се Нат. – Какви са упорити само! Казваш си: ето най-сетне ще се уморят, но нищо подобно.

Трудно им беше да се възхищават. Чукането продължаваше с все сила и Нат долови нов стържещ звук като че ли вече някаква по-остра човка бе поела щафетата от своите събратя. Опита се да си спомни имената на птиците, напрегна мисълта си. Искаше да отгатне коя точно би могла да бъде новата птица. Не бе кълвачът. Неговите удари бяха по-

леки и по-чести. Това беше по-сериозен противник и ако караше все така, дъските скоро щяха да се нацепят, както се бяха счупили стъклата. Тогава си спомни за ястребите. Дали пък те не бяха заместили чайките? Дали на первазите нямаше и мишелови, които използваша не само човките си, но и ноктите си? Ястреби, мишелови, керкенези, соколи – как не се бе сетил досега за хищните птици? Беше забравил каква страшна сила крият ноктите им. Оставаха още три часа и през това време щяха да чуват как се цепи дървото, как дращят ноктите по него. Нат се огледа наоколо, за да види какво още може да се използва от покъщнината за подсилване на вратата. Прозорците бяха защитени с шкафа, ала вратата го безпокоеше. Качи се горе, но на площадката спря и се послуша. По пода в детската стая се чуваше някакво топуркане. Птиците бяха нахлули... Той допря ухо до вратата. Не грешеше. Чу пърхането на крилата и шума от движението им по пода, В другата спалня нямаше нищо. Влезе вътре и започна да изкарва навън мебели. Трупаше ги на площадката – опасяваше се, че вратата на детската стая може да поддаде. Трябваше да се подготви. Макар че вероятно нямаше да има нужда. Вратата се отваряше навътре и затова нямаше как да я затисне с мебелите. Единствената възможност бе да ги струпа на площадката.

– Слез долу, Нат, какво правиш там? – провикна се жена му.

– Ей, сега, просто трябва да съм сигурен, че всичко е тип-топ.

Не искаше жена му да се качи; не биваше тя да чуе шума от птиците крака в детската стая, пляска на крилата, които удряха вратата.

В пет и половина предложи да закусят – бекон с филийки, пържени в масло, – само и само да спре растящия ужас в очите на жена си и да успокои хленченето на децата. Тя не бе разбрала за птиците на горния етаж. За щастие спалнята не се намираше над кухнята. Иначе жена му непременно щеше да чуе шума от човките, кълвящи горе по дъските, както и глухите халосни удари на птиците-самоубийци – същински търсачи на посмъртна слава, които разбиваха главите си в стените. Това бяха сребристите чайки, добре ги познаваше той. Въобще нямаха мозък в главата. Черноглавите бяха различни, знаеха какво правят. Като тях бяха и мишеловите, ястребите...

Нат усети, че не сваля поглед от часовника – вторачил се бе в стрелките, а те се движеха съвсем бавно по циферблата. Ако теорията му е невярна, ако нападението не спре с идването на отлива, бяха загубени. Не можеха да изкарат дългия ден без въздух, без почивка, без топливо, без... Умът му работеше трескаво. Знаеше, че за да издържат обсадата, се нуждаят от много неща. Не се бяха осигурили добре. Нямаха

готовност. Може би все пак в градовете бе по-безопасно. Дали щеше да успее да се обади на братовчед си по телефона от фермата? С влака съвсем не беше далече. Или пък можеха да наемат кола? Естествено, с кола беше по-бързо – по време на отлива...

Гласът на жена му пропъди неочакваното, отчаяно желание за сън. Тя го извика.

– Какво има? Какво пак? – попита я рязко.

– Да пуснем радиото – аз следя часовника. Вече е почти седем.

– Недей да въртиш копчето – каза бързо Нат, като за първи път прояви нетърпеливост, – точно си е на станцията.

Закаха. Кухненският часовник удари седем. Никакъв звук. Никакви сигнали, никаква музика. Чакаха до седем и петнадесет и след това завъртяха на забавната програма. Резултатът беше същият. Не предаваха никакви новини.

– Грешно сме чули – каза той, – преди осем няма да има предаване.

Оставиха радиото включено. Нат си помисли за батериите – колко ли още могат да издържат? Обикновено ги сменяха, когато жена му отиваше да пазарува в града. Ако се изтощят, няма да чуят какви са указанията.

– Развиделява се – прошепна жена му, – не виждам, но го усещам. И птиците вече не се чуват толкова силно.

Тя беше права. Стържещият звук на ноктите, цепенето на дъските намаляваха с всяка следваща минута. Както и шумоленето, блъскането за място върху стъпалата и первазите. Отливът бе започнал. Около осем не се чуваше вече нищо. Само вятърът. Успокоени от тишината, децата най-сетне заспаха. В осем и половина Нат изключи радиото.

– Какво правиш? Ще изпуснем новините – обади се жена му.

– Няма да има новини – рече Нат. – Трябва да разчитаме на себе си.

Отиде до вратата и бавно размести всичко струпано. Вдигна резето, изрита труповете от стъпалото и вдъхна студения въздух. Предстояха му шест часа работа и той знаеше, че е длъжен да пази силите си, а не да ги прахосва без нужда. Храна, светлина и гориво – това бяха необходимите неща. Ако можеше да ги осигури в достатъчно количество, щяха да издържат още една нощ.

Излезе в градината и тогава видя живите птици. Чайките бяха отлетели към морето – сигурно търсеха морска храна, искаха да починат, понесени от вълните на отлива, преди да се върнат за следващото нападение. Ала не беше тъй със сухоземните птици. Те чакаха и дебнеха. Нат ги видя по плетищата, по земята, скупчени по дърветата и по-нататък в

полето, накацали една до друга в плътни редици. Замрели, неподвижни.

Отиде до края на градинката. Птиците не помръдваха, продължаваха да го наблюдават.

„Трябва да набавя храна – каза си Нат, – трябва да отида до фермата.“ Върна се в къщата. Прегледа прозорците и вратите. Качи се на горния етаж и отвори детската стая. Беше празна, само мъртвите птици лежах по пода. Живите бяха навън – в градината, из полето. Слезе долу.

– Отивам във фермата – съобщи Нат.

Жена му се вкопчи в него. Видяла бе живите птици, когато той отвори вратата.

– Вземи и нас – помоли го, – не можем да останем сами. По-добре да умра, отколкото да стоя тук сама.

Той се замисли, кимна.

– Добре. Хайде, донеси кошниците и количката на Джони. Ще пренесем нещата с нея.

Облякоха се топло с ръкавици и с шалове, за да се предпазят от халещия вятър. Жена му сложи Джони в количката, Нат хвана Джил за ръката.

– Птиците – захленчи тя, – ей ги там, в полето!

– Няма да ни сторят нищо – успокои я той. – Нали е светло.

Тръгнаха през нивите. Птиците не помръдваха. Чакаха, обърнали глави към вятъра.

Когато стигнаха до завоя при фермата, Нат спря и каза на жена си да се подслони с двете деца край плета и да го чака.

– Искам да видя мисис Триг – възпротиви се тя. – Ако вчера са ходили на пазар, можем да вземем на заем толкова много неща. Не само хляб, ами и...

– Чакай тук – прекъсна я Нат. – Ще се върна веднага.

Погледна напред към фермата. Кравите се движеха неспокойно из двора и мучаха. Видя, че овцете са пробили дупка в оградата и сега бродеха без надзор из градинката пред къщата. От комините не излизаше никакъв пушек. Обхванаха го лоши предчувствия. Не биваше жена му и децата да идват с него там.

– Не искам да ми възразяваш сега – рече Нат грубо. – Прави каквото ти казвам.

Тя се прислони с количката на завет до плета.

Нат тръгна към фермата сам. Проправи си път сред стадото от мучащи тъжни крави, които се бутаха на-сам-натам, с пълни вимета. Видя, че колата е оставена до портата, а не е прибрана в гаража. Прозорците

на къщата бяха изпочупени. Из двора лежаха много мъртви чайки. Живите птици бяха накацали на групи по дърветата зад фермата и по покрива на къщата. Не помръдваха. Само го наблюдаваха.

Тялото на Джим лежеше проснато наред двора, онова, което бе останало от него. След като птиците си бяха свършили работата, кравите го бяха стъпкали. Пушката му бе до него. Вратата на къщата беше затворена и залостена, но тъй като прозорците бяха изпотрошени, не бе трудно Нат да ги отвори и да прескочи вътре. Видя тялото на Триг близо до телефона. Сигурно се е опитвал да се свърже с централата, когато птиците са го връхлетели. Слушалката висеше, апаратът бе изтръгнат от стената. От мисис Триг нямаше и следа. Вероятно бе на горния етаж. Имаше ли смисъл да се качва? Призля му. Представи си какво ще намери там.

„Слава богу – каза си той, – че нямаха деца.“ Надви неохотата си и пое нагоре, но наред пътя внезапно се спря и бързо слезе. Видя краката и които се подаваха от отворената врата на спалнята. Наоколо и имаше тела на черноглави чайки, съзря и един счупен чадър.

„Вече нямат нужда от помощ – помисли си Нат, – безполезно е. Остават ми само пет часа, дори по-малко. Те не биха се сърдили. Трябва да взема оттук, каквото мога.“ Върна се при жена си и децата.

– Ще използвам колата – каза и. – Ще я натоваря с въглища и газ за примуса. Ще ги закараме въщи и ще се върнем пак за другите неща.

– Ами семейство Триг? – попита жена му.

– Сигурно са отишли при някои приятели.

– В такъв случай да дойда ли да ти помогна?

– Не. Там е голяма бъркотия. Кравите и овцете са се пръснали навсякъде. Чакай тук, ще докарам колата. Можете да седнете в нея.

Несръчно изкара колата от двора и все на заден ход продължи надолу и спря на пътя. Оттук жена му и децата не можеха да видят тялото на Джим.

– Елате – нареди им Нат, – оставете количката, тя не ни трябва. Покъсно ще я приберем. Сега ще натоваря колата.

Жена му го гледеше непрекъснато в очите. Сигурно бе разбрала всичко, иначе би поискала да му помогне да намерят хляба и продуктите.

Три пъти ходиха до фермата и се връщаха обратно въщи и чак тогава той реши, че имат всичко, от което се нуждаят. Изненада се, когато се замисли колко много неща им бяха необходими. Като че най-важни бяха дъските за прозорците. Наложил се да се разтърси из фермата за

дървен материал. Искаше да поднови дъските на всички прозорци в къщата. Свещи, газ, гвоздеи, консерви – списъкът се оказа безкраен. Освен това издои три крави. А другите, горките, щяха да продължат да мучат.

Когато последния път се връщаше към къщи, спря колата при автобусната спирка и влезе в телефонната кабина. Постоя няколко минути; заудря по вилната. Напразно. Линията беше прекъсната. Изкачи се по един насип и се огледа наоколо, но нямаше никакъв признак за живот – навред из полето бяха птиците, които чакаха и наблюдаваха.

„Човек би помислил, че поне ще искат да се нахранят – рече си той, – а няма просто да стоят така.“ После се сети. Птиците бяха преситени. Взели си бяха своето през нощта. Затова не се помръдваха тази сутрин...

Комините на общинските къщи не пушеха. Нат се замисли за децата, които побягнаха през полето предната вечер.

„Трябваше да се досетя – укори се той, – трябваше да ги заведа у нас.“ Вдигна лице към небето. Беше безцветно и мрачно. Оголените дървета наоколо изглеждаха почернели и превити от напора на източния вятър. Студът май не пречееше само на птиците, накацали в очакване наоколо.

„Ето това е моментът да се справят с тях – каза си Нат, – сега са като неподвижна мишена. Така е сигурно из цялата страна. Защо не пратят самолетите да ги напръскат с империт? Какво мислят още там по върховете? Не виждат ли, не им ли идва наум?“ Върна се в колата и седна зад волана.

– Карай по-бързо – прошепна жена му. – До онази врата там лежи пощальонът. Не искам Джил да го види.

Нат натисна газта. Малката кола заподскача и запърпори по пътя. Децата се заливаха от смях.

– Хвър – кац, хвър – кац – развика се Джони. Беше един без петнадесет, когато се прибраха у дома си. Оставаше им още един час.

– По-добре е да не готвиш – отбеляза Нат. – Стопли някаква супа за теб и за децата. Аз нямам време да ям сега. Трябва да разговаря целия багаж.

Вкара всичко вътре. Можеше да го подреди по-късно. Така щяха да имат какво да правят през дългите часове, които им предстояха. Първо трябваше да се погрижи за прозорците и за вратите.

Обикולי цялата къща, огледа внимателно всеки прозорец, всяка врата. Качи се също на покрива и затвори с греди всички комини освен кухненския. Студът бе толкова силен, че едва издържаше, но работата

трябваше да се свърши. От време на време вдигаше очи към небето да види дали няма самолети. Не се появи нито един. Работеше и проклинаше некомпетентността на властите.

– Винаги е така – мърмореше си той, – никога не можем да разчитаме на тях. Бъркотия, бъркотия от самото начало. Никакъв план, никаква организация. Ние тука нямаме никакво значение за тях. Хората от централните райони са винаги с предимство. Така си е то. Там сигурно използват отровни газове, пратили са им и всички самолети. А ние сме оставени на произвола на съдбата.

Когато привърши с комина на спалнята, спря и погледна към морето. Нещо се движеше там. Нещо сивкаво бяло сред огромните вълни.

„Славната флота – каза си Нат, – не ни изоставя. Ето ги корабите, идват към пролива и сега ще влязат в залива.“ Зачака. От вятъра очите му, вторачени в морето, се насълзиха. Ала грешеше, това не бяха кораби. Не беше флотата, а чайките, които се надигаха с вълните. С проскубани пера, струпаните из полето птици политваха на големи ята и прилепени крило до крило, се извисяваха в небето.

Настъпил бе отново часът на прилива.

Нат се върна долу в кухнята. Жена му и децата обядваха. Минаваше два часа. Той залости вратата, барикадира я и запали лампата.

– Стъмни се – обади се малкият Джони.

Жена му отново бе пунала радиото, но то не издаваше никакъв звук.

– Въртях по цялата скала – заяви тя, – търсих и по чуждите станции. Нищо.

– Може и те да са изпаднали в същото положение – рече Нат, – може из цяла Европа да е така.

Тя му сипа една чиния от супата на семейство Триг, отрязва голяма филия от хляба им и я намаза с маслото, което също бяха взели от тях.

Започнаха мълчаливо да се хранят. По брадичката на Джони се стече мазнина и капна на масата.

– Храни се по-прилично, Джони – обади се Джил, – трябва да се научиш да си бършеш устата.

Чукането започна – по прозорците, по вратата. Шумоленето, блъскането, бутането за място на първазите. Чуха се и първите глухи удари на птиците-самоубийци по стъпалата отвън.

– Щатите няма ли да ни помогнат? – запита жена му. – Нали са ни съюзници? Сигурно ще направят нещо.

Нат не отговори. – Прозорците бяха заковани здраво с дъски,

комините също. Имаха достатъчно запаси, въглища и всичко, което можеше да им потрябва през следващите няколко дни. Щом се нахранят, той ще прибере нещата, ще ги подреди както трябва, да са им подръка. Жена му ще помогне, децата също. По този начин ще се изморят и после в девет отново ще дойде приливът. Тогава ще ги сложи да легнат на дюшеците и ще се погрижи да се наспят добре до три през нощта.

Хрумна му нова идея за прозорците, а именно да опъне бодлива тел пред дъските. Бе купил едно голямо руло от фермата. Лошото е, че трябва да я поставя в мрака, когато между девет и три настъпи затишието. Жалко, че не се сети за това по-рано. Все пак най-важното бе, че жена му и децата ще могат да поспят.

По-малките птички се бяха струпали сега на прозореца. Той разпозна лекото чукане на човките им, тихото шумолене на крилата им. Ястребите не обръщаха внимание на прозорците. Те атакуваха вратата. Нат ги слушаше как цепят дървото и се запита колко ли милиони години памет са запечатани в тези малки мозъци зад пробождащите човки и пронизващите очи, която беше пробудила сега инстинкта им да унищожат човечеството с изкусната сръчност и точността на машини.

– Ще изпуша последната цигара – рече той на жена си. – Какъв глупак съм. Как можах да забравя да взема от фермата?

Пресегна се, взе цигарата и включи мълчащото радио. После хвърли празния пакет в огъня и продължи да го гледа, докато изгоря.

КРАЙ

© 1952 Дафни дю Морие
© 1987 Мариана Шипковенска, превод от английски

Daphne du Maurier
The Birds, 1952

Сканиране, разпознаване и редакция: pqgolova, 2007

Публикация:
ДАФНИ ДЮ МОРИЕ
ПТИЦИТЕ
ПСИХОФАНТАСТИЧНИ РАЗКАЗИ
Подбор и превод: Мариана Шипковенска
НАРОДНА КУЛТУРА СОФИЯ 1987

From „The Birds and Other Stories“
First published with the title „The Apple Tree“
By Gollancz 1952
Daphne du Maurier 1952

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3212>]